

ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ЗАХИСТУ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ ТА ОХОРОНЮВАНИХ ЗАКОНОМ ІНТЕРЕСІВ

АНОТАЦІЯ. Формування теорії захисту цивільних прав і охоронюваних законом інтересів пов'язане із низкою питань, зокрема й теоретико-методологічного характеру. Одна з основних проблем вироблення такої теорії – побудова її основи, відправним началом для розробки якої є визначення поняття захисту цивільних прав і охоронюваних законом інтересів. Незважаючи на велику кількість праць, присвячених дослідженню різних аспектів захисту цивільних прав та охоронюваних законом інтересів, необхідно констатувати, що у юридичній літературі так і не сформовано усталеної, повноцінної дефініції цього поняття.

Мета статті є огляд й упорядкування сформованих за визначеними критеріями у доктрині цивільного права напрямів та підходів до означення поняття захисту цивільних прав і охоронюваних законом інтересів, висвітлення їх різноманітного та спільного характеру для вироблення цілісного уявлення про способи розуміння зазначеного поняття та їх класифікацію, а також викладення власного бачення щодо оптимальної методологічної основи для визначення поняття захисту цивільних прав та охоронюваних законом інтересів.

Встановлено, що у сучасний період широко визнаним є положення про існування трьох теорій, на основі яких ґрунтуються вчення про захист цивільних прав та охоронюваних законом інтересів і підходи до визначення його поняття, а саме: «теорія функції», «теорія заходів», «теорія діяльності». З'ясовано, що домінуючою у науці цивільного права є «теорія діяльності», хоча наявні й точки зору, які визнають існування лише однієї із зазначених теорій, проте у власному її баченні, або спростовують існування усіх зазначених теорій (точок зору, позицій) стосовно визначення захисту цивільних прав, виокремлюючи, у свою чергу, теорію правових засобів та теорію правовідношення.

Оптимальною методологічною основою для визначення поняття захисту цивільних прав і охоронюваних законом інтересів буде така її інтегративна правова модель, що ґрунтуватиметься на захисті цивільних прав і охоронюваних законом інтересів як міжгалузевому (змішаному) правовому інституті, який має існувати на межі матеріального та процесуального права, містити норми приватного і публічного права, а відповідно, враховувати матеріальні й процесуальні аспекти захисту цивільних прав та охоронюваних законом інтересів і охоплювати матеріальні, процедурні й процесуальні його елементи, а також поєднувати статичний і динамічний стани захисту.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: поняття захисту цивільних прав і охоронюваних законом інтересів; підходи; “теорія функції”; “теорія заходів”; “теорія діяльності”; “теорія правових засобів”; “теорія правовідношення”; методологічна основа.

Анотацію підготовлено за науковою статтею:

Штанько А, ‘Підходи до визначення поняття захисту цивільних прав та охоронюваних законом інтересів’ (2016) 2 Науковий часопис Національної академії прокуратури України 142 <<http://www.chasopysnapu.gov.ua/ua/pdf/10-2016/02/shtanko.pdf>>